

Осадча Л. М.

*Національний університет ДПС України
ст. викладач кафедри теорії та історії держави і права*

Лимар О. С.

*Національний університет ДПС України
курсант I курсу факультету податкової міліції*

КОДИФІКАЦІЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА – КРОК ДО РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Вибори є невід’ємним атрибутом демократичного суспільства, адже шляхом виборів у такому суспільстві забезпечується відтворення і легітимність інститутів державної влади. Саме це обумовлює необхідність приведення виборчого законодавства України до вимог міжнародних стандартів, шляхом його систематизації та кодифікації, що призведе до стабілізації політичних відносин та надання можливостей громадянському суспільству здійснювати ефективний контроль за реалізацією владних функцій держави.

Проблема кодифікації виборчого законодавства ґрунтовно досліджувалася такими вченими як Н. В. Богашева, Т. В. Дешко, М. В. Жушман, О. Ю. Тодика, М.І. Ставнійчук та інші. Україна пройшла певний шлях до кодифікації виборчого законодавства. Чи не перші згадки про потребу уніфікації і кодифікації виборчого законодавства прозвучали у виступах на Науково-практичній конференції, проведеній Центральною виборчою комісією у 1999 році. Відлік реальних кроків в бік кодифікації треба починати з 2000 року, коли Комітетом виборців України була розроблена й опублікована Концепція можливого проекту виборчого округу. У 2002 році до Верховної Ради був внесений проект виборчого кодексу народним депутатами Є. Жовтяком та В. Шевченко. До розгляду цього проекту тоді справа не дійшла. У 2003 році були розроблені два законопроекти – «Про гарантії виборчих прав громадян» і «Про органи управління виборчим процесом». Вони стали основою для чинного на сьогоднішній день закону «Про державний реєстр виборців».

Протягом короткого періоду, весни 2004 року, було прийнято 4 виборчі закони в новій редакції: «Про вибори Президента України», «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» (в якому вперше було зібрано в одному законі регулювання усіх місцевих виборів) і Закон «Про Центральну виборчу комісію». (Жовтяк Є. Реформа виборчого законодавства: від слів до діла: Чому в Україні назріло ухвалення Виборчого кодексу і яким він має бути: Законопроект і коментарі/ Є. Жовтяк, В. Шевченко. – 2003. – с. 158).

У 2007 році була прийнята резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи, яка стосувалася демократичних процесів в Україні. У січні

2008 року в Києві відбулася Міжнародна конференція з залученням представників високого рівня міжнародних організацій, як Парламентська асамблея Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, в тому числі і Бюро з демократичних інститутів і прав людини, керівництва Венеціанської Комісії, яка розглядала перспективи розвитку виборчого законодавства України в контексті європейського демократичного доробку (Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія): Порівняльна доповідь про виборчі бар'єри та інші особливості виборчих систем, які ставлять перешкоди партіям у доступі до парламенту. – Вибори та демократія, № 1 (19), 2009, с. 90–101).

У квітні 2008 року розпорядженням Голови Верховної Ради була створена Робоча група з підготовки проекту Виборчого кодексу України, яка сьогодні звітує про продукт своєї діяльності.

Складаючи Виборчий кодекс, треба у повному обсязі усвідомлювати необхідність, мету цього створення. По-перше, це уніфікація правового регулювання проведення різних виборів. По-друге, це консолідація виборчого законодавства, його системний виклад в одному законодавчому акті. По-третє, досягнення повноти і юридичної визначеності правового регулювання цього інституту. Звичайно, однією з не менш важливих цілей є зручність у користуванні (Рябець М. М. Актуальні проблеми виборчого законодавства в Україні за роки незалежності // Вибори і референдум в Україні: проблеми теорії і практики. – Збірник / Ред. кол.: М. М. Рябець (голова) та ін. – К.: Центральна виборча комісія, 2001. – с.4).

На сучасному етапі розвитку України гостро стоїть питання щодо створення стабільного виборчого законодавства на основі досвіду зарубіжних країн. Так, наприклад, виборчі кодекси, що діють у Франції, Бельгії, Єгипті, Алжирі, Філіппінах, Мадагаскарі, Сенегалі, Коста – Ріці, Камеруні, а також у Польщі, Молдові, Албанії, Армянській республіці, Республіці Киргиз стані, містять в собі прогресивні тенденції до розвитку виборчого права (Збірник виборчих законів країн Центральної та Східної Європи. – Вашингтон Д. – 1995. – 215 с.).

Кодифікація – це шлях до сталого, досконалого та ефективного виборчого законодавства, адже в процесі кодифікації відбувається змістовне удосконалення законодавства, скасування застарілих і неефективних, вироблення нових норм, заповнення прогалин, усунення дублювання, розбіжностей і протиріч. Саме в процесі кодифікації можливе усунення юридичних колізій між нормативно-правовими актами, зокрема між чотирма профільними законами: «Про вибори Президента України», «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори депутатів Верховної Ради АР Крим, сільських, селищних, міських голів і місцевих рад», а також «Про центральну виборчу комісію» та «Про державний реєстр виборців». Створення виборчого кодексу потребує встановлення ідей, які повинні стати основою його кодифікації. Оскільки від їхнього правиль-

ного визначення залежить подальший успіх його реалізації, що забезпечить повноправне та ефективне волевиявлення громадян. Тому імперативом українського суспільства є необхідність активізації й завершення кодифікаційного процесу.

Прокопчук Л. И.

*Экономико-правовой факультет в г. Симферополе Национального
университета «Одесская юридическая академия»,
старший преподаватель кафедры административно-правовых дисциплин*

К ВОПРОСУ ГЕНДЕРНОГО РАВНОПРАВИЯ В УКРАИНЕ

В современных условиях всеобщей глобализации особенно остро встает проблема равенства полов – гендерного равноправия. Укрепление гендерного баланса в законодательных органах имеет сегодня особое значение для демократии и социальной справедливости. В Украине на конституционном уровне гендерное равноправие выделено в качестве самостоятельного и независимого элемента в достаточно обширном принципе равноправия правового статуса личности. Со времени принятия Конституции Украины учеными довольно активно обсуждается вопрос относительно гарантий гендерного равенства. Это работы таких авторов как: Н. В. Анищук, Н. Грицjak, С. Хрисанова, Н. Д. Чухим и др.

Анализу обеспечения гендерного равенства в политической сфере в Украине посвящено данное исследование.

В Украине, как и в большинстве стран мира, принят ряд позитивных мер, направленных на интеграцию аспекта гендерного равенства в деятельность органов государственного управления на всех уровнях, но эффективность их практического осуществления остается под вопросом.

На сегодняшний день в Украине сформирован национальный механизм обеспечения равных прав и возможностей женщин и мужчин, который представлен целым рядом государственных учреждений.

Кабинетом Министров Украины одобрена концепция государственной программы по обеспечению прав и возможностей женщин и мужчин до 2016 года. Цель концепции – внедрить гендерные подходы во все сферы жизнедеятельности общества. Определенные обязательства по достижению равенства Украина взяла на себя, присоединившись к Целям Развития Тысячелетия, предусматривающие, в частности, обеспечение до 2015 года гендерного соотношения на уровне не менее 30 % к 70 % того или иного пола в органах власти и на высших ступенях принятия решений. Соответствующие программы разработаны на региональном уровне. Принят долгожданный Закон Украины «Об обеспечении равных прав и возможностей женщин и мужчин», однако его принятие не решило существенных проблем в этой области отношений, подтверждением чему является 64 место Украины в 2012 году за так называемым индексом рав-